

schuwning zou helpen. De klachten begonnen in 1900. In 1911 sprak men van beperken van de vrolijkheid. In 1913 gebruikt men de term publieke gemakelijkheid. Alles euphemismen voor ernstige wanorde, die tenslotte leidde tot opname in het reglement van maatregelen daartegen. Toen de crisis in de dertiger jaren doorzette, verminderde de handel en ook het beursbezoek in de andere hoeken van de Koopmansbeurs verslakte. De kooplieden animeerden elkaar om ten minste één dag te verschijnen, dat was de dinsdag, van oudsher boerendinsdag, maar het bleef kunstmatig, de fut was er uit.

De aardigheid was er zeker af, toen even voor het uitbreken van de oorlog in mei 1940 het gebouw van de Nieuwe Beurs op de Coolingsingel betrokken werd. Hierin had de Vereeniging na veel onderhandelingen een hoek gekregen, die wel niet was omgeven door een hek, maar toch door bepaalde markering iets afgeslotens vertoonde.

De geest was er uit. Amsterdam besloot 's-ochtends beurs te houden. Rotterdam vervroegde daarom ook haar beurstijd. Het bezoek werd minimaal. Niet alleen de accommodatie was daarvan de oorzaak. Men was er in de eerste wereldoorlog, toen de handel weinig betekende, toe overgegaan om de Banken tot de Vereeniging toe te laten. Anders dan in Parijs en Londen bijvoorbeeld, waar Banken zich moesten bedienen van 'agents de change' en 'brokers', liet men de banken tot de Beurs toe. Men verwachtte daarvan een opleving. Daar echter de banken alle een vestiging in Amsterdam hadden leidden zij hun orders rechtstreeks naar de Beurs aldaar. Zij betaalden het correspondentietarief wat de Rotterdamse leden, die geen rechtstreekse toegang hadden tot Amsterdam, verschuldigd waren aan hun correspondent. Het betekende voor Rotterdamse leden een derde van de provisie, maar dat kwam wat de banken betreft toch in dezelfde zak.

Vóór 1914 was er een volle Beurs met veel vaste koersen. De patroons kwamen zelf, er waren weinig bedienden. Er kwam slechts één bank, de Wissel- en Effectenbank (later Twentsche Bank). De overige banken deden hun zaken toen nog door een lid en nadat de directeuren der banken waren toegelaten, kwamen zij niet zelf, maar lieten zich vertegenwoordigen door de chefs van de effectenafdelingen. Er was arbitrage, waarin een viertal firma's de leiding had. Het jaar